

BEZROBOCIE

- Bezrobocie jest zjawiskiem wielowymiarowym, co sprawia, że można je rozpatrywać z różnych punktów widzenia. W ujęciu mikroekonomii bezrobocie jest postrzegane jako sytuacja utraty pracy przez osobę na skutek niedostatecznych umiejętności bądź kwalifikacji, które umożliwiłyby utrzymanie pracy lub zdobycie nowej.
- W ujęciu makroekonomicznym bezrobocie rozpatrujemy jako sytuację, w której liczba osób pozostających bez pracy jest spora i dotyczy pewnego obszaru geograficznego, co może wpływać na kondycję całej gospodarki.

RODZAJE BEZROBOCIA – ZE WZGLĘDU NA PRZYCZYNĘ

1. **Bezrobocie faktyczne** – jest efektem naturalnego ruchu na rynku osób zatrudnionych; dotyczy osób pozostających bez pracy przez krótki okres z powodu zmiany miejsca pracy, zmiany zawodu, wchodzenia absolwentów na rynek, powrotu do pracy po przerwie (np. z powodu urlopu macierzyńskiego) itp.; przyjmuje się, że jest oznaką „zdrowej gospodarki”.
2. **Bezrobocie technologiczne** – jest skutkiem postępu technicznego oraz unowocześniania produkcji, prowadzących do eliminowania czynnika ludzkiego z procesów produkcyjnych; występuje w sytuacji słabego rozwoju gospodarczego, skutkującego wprowadzaniem inwestycji, mechanizacji i modernizacji procesów przy jednoczesnym ograniczaniu zatrudnienia.
3. **Bezrobocie strukturalne** – jest efektem niedostosowania struktury podaży zasobów ludzkich i popytu na nie; pojawia się w sytuacji zmian restrukturyzacyjnych i transformacji gospodarki przy jednoczesnym opóźnieniu odpowiadających im zmian w szkolnictwie; może być wywołane ograniczonymi zasobami kapitału, które umożliwiłyby pełne zatrudnienie siły roboczej.
4. **Bezrobocie koniunkturalne** – związane jest z występowaniem cykli koniunkturalnych, w fazie spadku i recesji gospodarczej zmniejsza się popyt globalny, co wywołuje konieczność ograniczenia zatrudnienia; tego rodzaju bezrobocie spada, kiedy następuje wzrost gospodarczy i zdolności produkcyjne przedsiębiorstw mogą być pełniej wykorzystane.
5. **Bezrobocie sezonowe** – dotyczy działalności/branż cechujących się sezonowością popytu bądź podaży (np. rolnictwo, turystyka), wahania te są uzależnione od pór roku lub warunków pogodowych.

RODZAJE BEZROBOCIA – ZE WZGLĘDU NA OKRES POZOSTAWANIA BEZ PRACY

1. **Bezrobocie krótkookresowe** – dotyczy osób pozostających bez pracy przez okres nie przekraczający 3 miesięcy.
2. **Bezrobocie średniookresowe** – dotyczy sytuacji braku zatrudnienia przez okres od 3 do 6 miesięcy.

3. **Bezrobocie długookresowe** – występuje w sytuacji, kiedy brak pracy trwa od 6 miesięcy do 12 miesięcy.
4. **Bezrobocie długotrwałe** (zwane chronicznym) – dotyczy osób nie mogących znaleźć pracy przez ponad 12 miesięcy; uznaje się je za najbardziej niekorzystne i niebezpieczne dla gospodarki, ponieważ wywołuje negatywne skutki w niemal wszystkich sferach życia.

RODZAJE BEZROBOCIA – ZE WZGLĘDU NA FAKT REJESTRACJI

1. **Bezrobocie rejestrowane** – dotyczy osób pozostających bez pracy zarejestrowanych w urzędach pracy oraz posiadających cechy określone ustawowo.
2. **Bezrobocie ukryte** (zwane też agrarnym) – dotyczy osób, które nie chcą lub nie mogą zarejestrować się w urzędach pracy, ponieważ nie spełniają wszystkich kryteriów określonych w ustawie; pojawia się w sytuacji przerostu zatrudnienia (tzn. wykonywana praca wydaje się być zbędna, a zmniejszenie zatrudnienia nie wpływa na wielkość produkcji); najczęściej dotyczy rolnictwa. Bezrobocie ukryte występuje też **w postaci wcześniejszych emerytur** spowodowanych brakiem możliwości zatrudnienia osób w wieku przedemerytalnym. Oznacza to także sytuację, w której osoba pozostaje bez jakiegokolwiek zatrudnienia, **jest gotowa do podjęcia pracy, ale nie szuka jej** gdyż na podstawie wcześniejszych doświadczeń jest przekonana, że jej nie znajdzie.
Do bezrobocia ukrytego można też zaliczyć zjawisko braku odpowiedniej pracy dla osób wykształconych, które mają nieraz jedynie wybór pomiędzy byciem bezrobotnym lub **wykonywanie pracy nieodpowiedniej do poziomu wykształcenia i specjalności**. Przykładem na to jest bardzo duża liczba osób z wyższym wykształceniem wykonujących pracę fizyczną lub prostą biurową.